

członków honorowych OBN (nadano ją osobom zasłużonym dla rozwoju nauki i kultury na Warmii i Mazurach) oraz podziękowania Stowarzyszeniu Społeczno-Kulturalnemu „Pojezierze” za dotychczasową opiekę nad placówką.

Zebrań przystąpiło następnie do wyboru władz towarzystwa. Wybrano 19-osobową Radę Naukową, 3-osobową Komisję Rewizyjną i 3-osobowy Sąd Koleżeński. Po posiedzeniu konstytuującym ogłoszono wyniki wyborów władz. Skład Prezydium Rady Naukowej przedstawia się następująco: prezes — prof. dr Józef Burszta, wiceprezesi — prof. dr Bolesław Dąbrowski, prof. dr Jerzy Lisikiewicz, sekretarz — mgr Władysław Ogrodziński, skarbnik — mgr Jerzy Szymański. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został doc. dr Wiktor Prandota, a przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego — doc. dr Waclaw Minakowski.

Nowo utworzone towarzystwo naukowe zostało w dniu 1 VII 1968 r. ujęte w rejestrze stowarzyszeń i związków przez Urząd Spraw Wewnętrznych Prezydium WRN w Olsztynie.

Stanisława Badowska

TRADYCJE POLSKIE NA POMORZU ZACHODNIM — TEMATEM SESJI NAUKOWEJ W SZCZECINIE

Z okazji 23-rocznicy wyzwolenia Szczecina, 25-rocznicy Deklaracji Ideowo-Programowej PPR, 45-rocznicy powstania Związku Polaków w Niemczech oraz 10-rocznicy TRZZ odbyła się w dniach 26 i 27 kwietnia 1968 r. w zamku książąt pomorskich w Szczecinie sesja naukowa poświęcona tradycjom polskim na Pomorzu Zachodnim w okresie 20-lecia międzywojennego, zorganizowana przez Szczecińskie Towarzystwo Kultury, Zarząd Wojewódzki Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich oraz Towarzystwo Przyjaciół Szczecina.

W sesji udział wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich, organizacji społeczno-politycznych, b. aktywiści Związku Polaków w Niemczech, naukowcy, nauczyciele, działacze ruchu regionalnego i TRZZ.

Sesję otworzył prof. dr Piotr Zaremba, przewodniczący WK FJN w Szczecinie, który podkreślił jej znaczenie naukowe oraz fakt udziału w obradach — obok naukowców — byłych działaczy polonijnych. Następnie M. Łempicki, przewodniczący Prezydium WRN w Szczecinie, dokonał aktu dekoracji zasłużonych działaczy polonijnych odznaczeniami państwowymi, przyznanymi im przez Radę Państwa. Edmund Braciejewski, działacz Polonii szczecińskiej, otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, a Stanisława Perek, działaczka TRZZ ze Stargardu — Srebrny Krzyż Zasługi. Pamiątkową odznaką „Gryfa Pomorskiego” udekorowani zostali: doc. dr Jan Chodera z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Anna Piornak — b. działacze Polonii Szczecińskiej. Ponadto dyplomy WK FJN w Szczecinie za zasługi w dziele odbudowy polskości na ziemi zachodniopomorskiej otrzymali następujący działacze polonijni: Paweł Ledwołorz, Ludwika Omieczynska, Józef Mozolewski, Władysław Narożyński, Anna Piornak i Józef Wałęsiak.

Następnie zabrał głos Henryk Huber, sekretarz KW PZPR w Szczecinie, który w imieniu wojewódzkich władz partyjnych powitał uczestników sesji, kierując szczególnie serdeczne słowa pod adresem przedstawicieli bojowników o polskość tych obszarów, a w imieniu Rady Naczelnej TRZZ życzenia pomyślnych obrad złożył Henryk Jaroszyk, były działacz polonijny, poseł na Sejm PRL.

Po uroczystości inauguracyjnej, przewodnictwo sesji objął dr Henryk Lesiński, dyrektor Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Szczecinie, przewodniczący ZW TRZZ. W pierwszym dniu obrad referaty wygłosili: dr W. Wrzesiński, *Eksterminacyjna polityka Niemiec w stosunku do mniejszości narodowych w Niem-*

czeh w latach 1919—1939; mgr A. Poniatońska, *Polscy robotnicy rolni jako polityczne zagrożenie wschodnich prowincji niemieckich w latach 1919—1939*; doc. dr J. Chodera, *Polska mniejszość narodowa w Niemczech w literaturze niemieckiej dwudziestolecia międzywojennego*; dr K. Pietrzak-Pawłowski, *Rola polskich organizacji gospodarczych w walce z polityką eksterminacji na Pomorzu Zachodnim w dwudziestolecie międzywojennym*.

W drugim dniu sesji referaty wygłosili: dr B. Frankiewicz, *Polscy robotnicy przymusowi na Pomorzu Zachodnim w okresie II wojny światowej*; doc. dr B. Dopierała, *Polacy na Pomorzu Zachodnim w latach 1918—1945. Stan badań i postulaty badawcze*.

Wokół tych referatów wywiązała się ożywiona dyskusja, w której wzięło udział 13 osób. Szczególnie cenne były wypowiedzi działaczy polonijnych, albowiem podali oni wiele ciekawych faktów i wymienili szereg nazwisk osób zasłużonych w walce o polskość Pomorza Zachodniego. Opowiadali oni najtrudniejsze zdarzenia ze swojej biografii. Ich słowa stanowiły istotne dopełnienie treści referatów naukowych.

Podsumowując obrady sesji, dr H. Lesiński podkreślił jej duże znaczenie dla rozszerzenia i pogłębienia wiedzy o tradycjach polskich na Pomorzu Zachodnim oraz to, że wydobyla ona cały ładunek emocjonalny, który jest integralną częścią tych tradycji. Zapowiedział też, że teksty referatów oraz wystąpień w dyskusji zostaną opublikowane na łamach „Przeglądu Zachodnio-Pomorskiego”, czasopisma Instytutu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie.

Na zakończenie sesji jej uczestnicy podjęli rezolucję, w której potępilli oszczerczą kampanię antypolską, rozpętaną przez wrogie Polsce Ludowej ośrodki, oraz przeciwstawili się wszelkim zakusom rewizjonistycznym w Niemieckiej Republice Federalnej stwierdzając, „że powrót nasz na macierzyste ziemie piastowskie nad Odrą i Bałtykiem, to wynik historycznej ich przynależności, wynik przetrwania żywej polskości na tych ziemiach aż po ich wyzwolenie w 1945 roku”.

Równocześnie z sesją naukową zorganizowano w salach zamku książąt pomorskich dwie wystawy okolicznościowe: pierwsza — pt. *Polonia* — przedstawiała szereg dokumentów oraz zdjęć archiwalnych i pamiątek, obrazujących życie i działalność Polaków na Pomorzu Zachodnim przed 1945 r., druga — pt. *Martyrologia* — obrazowała prześladowania członków Związku Polaków w Niemczech.

W Szkole Podstawowej nr 62 odbyło się spotkanie Ludwika Omieczyńskiej oraz jej córki i syna z zespołem pedagogicznym i uczniami w związku z przygotowaniami do nadania szkole imienia Aleksandra Omieczyńskiego, kierownika szkoły polskiej w Szczecinie w okresie międzywojennym, zamordowanego przez hitlerowców w 1941 r. Na budynku przy Placu Lotników nr 1 odsłonięta została tablica pamiątkowa z napisem: „W tym miejscu stał budynek, w którym mieściła się szkoła polska w latach 1931—1934”. Aktu odsłonięcia tej tablicy dokonała wdowa po kierowniku tej szkoły — Ludwika Omieczyńska.

Poza tym działacze polonijni spotkali się w zamku książąt pomorskich z młodzieżą szkół średnich. W czasie uroczystego koncertu chór II Studium Nauczycielskiego pod dyktando Władysława Dieringa i działacze polonijni wraz z młodzieżą zaintonowali pieśń „My nie ustaniemy w walce, Siłę słuszności mamy, I mocą tej słuszności, Wytrwamy i wygramy”, która śpiewana była na zebraniach Związku Polaków w Niemczech.

Czesław Janus

PRZEWÓD HABILITACYJNY

Dnia 17 czerwca 1968 r. odbyło się przed Radą Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu pod przewodnictwem dziekana Wydziału, doc. dra Antoniego Czubińskiego, *colloquium* habilitacyjne dra